

RIJEKA SIGURNO VOLI POPLAVU

SANJA LOVRENČIĆ

SADRŽAJ

I. UDARAC DALJINE	1
brod i ja	2
sirenin pjev	3
s dvostrukim dnom	4
arijadna	5
oštrica nad obalom	6
snježna kraljica	7
ispod kobilice	8
udarac daljine	9
magareća koža	10
dozivanje mora	11
balada o odlascima	12
<i>negdje još imam kameno kazalište</i>	13
priča iz davnine	14
ona ima...	15
novčić i pitanje općeg zatopljenja	16
skica za portret	17
čelična kapa	18
gorući vrt	19

pukotina	20
ta kuhinja	21
na putu prema rijeci	22
vrtlarski razgovori II	23
<i>shadow</i>	24
hod s kamenčićem	25
draguljarnica	26
vrtlarski razgovori III	27
pothvati	28
tamo	29
poučak o plamičku	30
zapis iz kovačnice	32
balada o vatrenoj košulji	33
sutonska kuća	34
kasandra	35
šaman	36
ljubavna priča u sedam nastavaka	37
<i>neki modar izvor</i>	38
na livadi	39
carević i žena s mrvicama	40
zemljopisni kabinet	41

na obali	42
imovina	43
<i>nosila sam kamen</i>	44
ideš šumom i sanjaš o jezeru	45
poučak iz akvarija	46
rijeka sigurno voli poplavu	47
majka i kći	48
likovi usput	49
meduze na kopnu	50
kolijevka	51
balada o ptici	52
enciklopedija leptira IV	53
balada o zlatnim pečatima	54
karusel	55
tajna odaja	56
jasno i neosporivo	57
suviše lagana	58
zemlja vjetra	59
pograničje	60
bez pribora	61
zrno sezama	62

kružno	63
u dvorištu	64
vrtlarski razgovori IV	65
šetnja	66
u polusvjetlu	67
tarot	68
na brijegu	69
pred studencem	70
la valse	71
život u bijelom balonu	72
pred zidinom	73
poučak o cvrkutu	74
poslije zvonjave	75
maslačkov let	76
kamen za san	77
 II. NAKON POPLAVE	 78
na trgu	79
na kraju ljeta	80
nepozvana	81
uzalud crtaš srca...	82

portret kuće	83
vrtlarski zauvijek	84
lovačka soba itd	85
sudbina leptira	86
ulomak iz kronike	87
pierrot i družina	88
otok s blagom	89
jarak, most, preslica	90
pod modrim krošnjama	91
četrdeset četvrta zapovijest	92
sjećanje na raj	93
bure za kišnicu	94
zdravi i lijepi	95
to	96
spomenik i mišica	97
sve što nije tu	98
nokturno	99
nemogućnost ostvarenja	100
i s godinom je tako, ne primijetiš najsvjetliji dan	101
za taljenje dugmadi	102

O autorici	103
Impresum	104

I. UDARAC DALJINE

BROD I JA

brod ide svojim putem
a ja pokušavam veslati
za njim
ne znam što je u brodu
ni što bi se dogodilo kad bih ga stigla
ali znam da se razmak povećava –
ponekad
solarna energija odjednom pokrene moj čamac
otkrije njegovo zlatno ime
nadme nevidljiva jedra
i tada sam najbrža
sve dok ne padne noć –
noću sanjam unutrašnjost broda
noću sanjam kako ga stižem i prestižem
ali kamenari dolaze
i tupim maljevima razbijaju moj san –
kad u rano jutro
pokušavam spojiti krhotine
na prstima ostaju plitke posjekotine
osjetljive na sol
a brod se jedva vidi na obzorju

SIRENIN PJEV

ako dopustiš
ako otvoriš sva vrata
možeš postići
da te ispuni svjetlost
sve do tanke opne
koja dijeli unutarnji pokret od vanjskoga
i ništa na svijetu nije toliko dobro
kao to tijelo-bljesak u valovima
iznad pijeska
iznad trave
lagano i nesposobno za umor
vretenasto
toliko oblo i glatko da ga možeš vidjeti
kako isijava i na dnu –
sve dok ne dođu gladne ribe

S DVOSTRUKIM DNOM

bez riječi na vratima
i prerano i prekasno
neki čudan svetac
u objema rukama nešto drži:
dva grada
primorski i pustinjski
kuće od blata i kuće od kamena,
zagovornik pokreta i ostajanja u isti mah –
i kad bolje pogledaš
sve je na njemu dvojno i različito
jedno oko od drugoga
lijevi i desni dio osmijeha –
i kad bolje pogledaš
iznutra je zacijelo šupalj
u šupljini krije dragulje i zmije –
pozdravljam ga smijehom,
pozdravljam ga suzama,
nemoj otići, govorim, ti kojega ne znam
ni odbiti ni prihvatiti
i nemoj odnijeti svoje darove

ARIJADNA

ne, nije bilo tezeja
bila je sama, sprela klupko od vatre i konoplje
za put kroz mrak i umor i pogrešna skretanja
labirintom koji je sama sagradila
podmećući svojim koracima provaliju

jer ni minotaura možda nije bilo
bili su samo neki obični ljudi
koji su godinama opsjedali tuđ grad
ne bi li se domogli blaga, oružja i žena

OŠTRICA NAD OBALOM

slika toliko stabilna da se nemogućim čini
istrgnuti iz nje i najnježniju sjenu
i oštrica se čini nezamislivom
a ipak je blistava i sve veća, oštrica od
sutona i slanoga vjetra –
kružno, kružno, nepodnošljivo, negdje
drugdje traje beskrajna šetnja s koje se ne možeš vratiti
prolaziš pokraj plaža, kuća za odmor, kržljavih tamarisa
kroz toplo popodnevno svjetlo, pokraj gradića, tornja i škole, pokraj ribiča, hotela s
kockarnicom...
sav taj put oštrica ponovno prelazi u bljesku, zasijeca se dublje –
borovi, obala gotovo divlja, kilometri puta prije nego što će se u daljini nazrijeti grad –
i kad se silom okreneš, i kad se počneš vraćati prema noći koja navire, rez postaje još dublji,
kao da išta može biti dublje od dna –

SNJEŽNA KRALJICA

ledeno jezerce u sobi je imala
i nitko ga nije vidio
sjekiricu dvosjeklicu je imala
i udarala po ledu kad nitko ne vidi
zavukla je ruku u pukotinu
zažmirivši,
kad ju je izvukla bila je staklena
ruka, noga, glava, cijelim je tijelom uronila –
sad se pred njom gase ulične svjetiljke
i nitko ne sjeda na sjedalo pokraj nje
i sitna joj zvonca u glavi stakleno zvoncaju:
ja sam hladna zvijer,
zimsko sam kraljica
ona koja ratuje iverjem i krhotinama –
jer soba od početka
nije za mene bila prikladna, zato –

ISPOD KOBILICE

pršljen kralježnice
odjednom zamijenjen bijelim udarcem
škripi
blješti
skraćuje dah -
kad te provuku kroz područje straha
- kao ispod kobilice broda
preživjet će samo najsnažniji -
na drugoj strani mora
tijelo kao da više nije sasvim tvoje -
omekšalo
malo više razdvojeno od duše -
nemarno ga puštaš da živi

UDARAC DALJINE

u ritmu dišući zrak od praznine žena pokušava lako koračati kroz stakla izloga, govori: danas sam bila lijepa – promatra snijeg po kosim krovovima: da, to je njen grad, njen dragi grad kojim korača praznih ruku – ah, kad bi bar bile prazne te ruke kojima nosi pakete, darove, vesele tkanine, kutiju s keksima, pribor za čaj – umotana u zvukove za njom vijuga poruka, skreće pogrešno, zabija se u vrata i prozore, bolno odskakuje – žena je pokušava odmotati, razabrati što je unutra ali ne može tako hodajući, a ne smije se zaustaviti – hoda sama kroz zimski grad, hoda prijepodne i hoda navečer, hoda s osmijehom za usputne ljude koji su se izgubili pa pitaju za put – život je, život je, pokušava reći, život je tamo? – suza se kotrlja trgom, velika kao mjesec, sitna kao grašak – žena korača i ne govori ni dođi ni odlazi ni gdje si ni vrati se, leprša i savija se kao zastava na vjetru pokušavajući izdržati udarac daljine

MAGAREĆA KOŽA

odlazila do bunara
prekrivena plaštem svojega svakodnevnog lika
govorila vodi:
zar ima smisla ovako čekati -
utopiti se pokušavala
s vjedrima stopiti: ovo je možda moj jedini lik -
unutarnja, ona koja čeka, blještala je
od zlatnog do crnog
zaustavljena
nezaustavljiva
samo obične boje nikako nije htjela prihvatiti
i čim bi plašt malo skliznuo
- od vjetra, valjda, od vode -
provirivale su nemoguće
- skrletna? grimizna? biserna? -
od boje bijesa do boje odanosti -
ono što bi dočekala nije bilo ono što je čekala

DOZIVANJE MORA

more mi treba, ne mogu ga dozvati

stojim na svojem brijegu, prugastom, papirnatom

i zovem ga: more!

dolaze fotografije dupina, slova s plakata, brujanje broorskoga stroja

more! vičem ali ne vraćaju se glasovi vala i vjetra nego moj vlastiti glas kao vjetar i kao val

more! vičem, ali što zapravo vičem vičući more? plimu koja navire preko ruba, uzburkan

odraz neba, sve?

stijene od riječi, pjenu od riječi, svoj slobodni dah?

nije dobro, još jednom!

o gorućem grmu na dnu bila je riječ, vatrenom dodiru koji se ne ostvaruje

BALADA O ODLASCIMA

išla je na prstima, išla sitnim koracima

zamke su joj napravili, od riječi i od poslova

- ne želim biti ovdje s vama, rekla je, pa nije bila, nije, kako god se činilo

- idem svojim putem, rekla je i splela od svog krika kočijicu

- idem od vas, rekla je, i upregnula uzdah u kola

- ni sebi neću reći kamo idem da se ne bih zaustavila, da ne bih vrata ispred sebe zatvorila -
od šutnje je konja napravila, najbržega -

šušnjem su je hvatali, koracima iza leđa

usadili joj oprez u kralježnicu, pa neka bubnja i odjekuje, neka ne ide, neka ne spava, neka
ne može otići, strahom za gležnjeve i krivnjom za zapešća

progutala je i ono što nije trebala, a onda je ipak odlazila i o odlasku govorila

- bit ćeš moja tijesna vrata, u nepoznato je govorila

- bit ćeš procjep, prozor, vratnica na vjetru, baklja na zaokretu, hodnik prema svjetlu -

* * *

negdje još imam kameno kazalište:

suton je, crveno i zeleno nebo nad sjedalima vraća mi zvuk mojega glasa

odatle govorim kad govorim, kad me nitko ne čuje –

noć je i mjesec se opasno približava ogradama:

tu šutim kad uspijevam ušutjeti

– ona neprestano viče, smiješi se iz prošlosti tuđi glas

– ne, uzvraćam, tebe nema

jer nikoga nema na kamenim sjedalima

– dovde, ne dalje, ponavlja jeka s rubova

znam, sjedala moraju ostati prazna

raspalo bi se kazalište pod težinom tih neprikladnih tijela

i njihovih odsutnosti

PRIČA IZ DAVNINE

- sirotice sirota, daj da ti zakrpam rukav!
- ne da se zakrpati, uvijek iznova zjapi
- gdje su ti luči, jadrnice, tvoja oskudna popudbina koju daješ bez naknade?
- izgubila sam ih, rasula, potrošila čak i svoj san, i sad mi još jedino preostaje vrlet i zamrznuto jezero
- trudiš se trudiš, a dolje je provalija
- trudim se trudim, ali nije zima nego je čekanje, i nije rad nego je čekanje, i nije odmor nego je čekanje
- što čekaš, da ti krila opet izrastu, da srce zakuca brže? ima li ičega što vrijedi čekati, reci, kad nemaš više čime posvijetliti?

ONA IMA...

ona ima problem, rekao je glas -

ona ima zlatan plašt koji zajedno s njom raste i porub od žara

ona ima problem, rekao je glas -

ona ima cvijeće o gležnjevima, živo cvijeće s korijenjem u zraku

ona ima problem, rekao je glas -

ona ima crveno i zeleno nebo za let, za odmor ležaljku između staklenih stabala

ona ima problem, rekao je glas -

ona ima crn kamen i bijel kamen, i svoje vlastite glasove

ona ima problem, rekao je glas -

lepezu s otoka iz sna, povez modrog oceana oko čela -

što uopće ima ta žena osim lika koji se razmazuje u zrcalu -

svojeglav osmijeh, vršak skrivenog vrtloga smijeha

NOVČIĆ I PITANJE OPĆEG ZATOPLJENJA

izlazeći iz mora našla sam novčić usvjetlan suncem
imao je i drugu stranu, tamnu od vremena, smeđu i zlokobnu, hrapavu odbojnu
držim ga na dlanu, u svjetlu kasnog popodneva i u svjetlu prerane večeri
držim ga u stisnutoj šaci i kad je otvorim on ponekad zasja zlatno, ponekad hrapavo –
moj je, govorim, a znam da nije, našla sam ga na stijeni i tko zna čiji je –

ili pak pitanje općeg zatopljenja:

naravno da žalim zbog tih ledenjaka koji se rastapaju
no kako je zanosan jedinstveni trenutak u kojemu obli komadići leda plutaju u modroj vodi,
svjetlucajući pod suncem – to je sad, upravo sad –
trenutak ne može trajati, mora se pretvoriti u praznu vodu ili u čvrsti led, u hladno ili u toplo
i nakon dugog polarnog dana trenutak sjaja mora zgasnuti u sutonu –

baš me briga za suton, govorim, premda se sunce još jedva vidi kroz krošnje ispred mojega balkona

SKICA ZA PORTRET

bezbroy sitnih crta, zadubljenost, osluškivanje, dvije misli koje se razilaze, dva lica, jedno dječje, drugo u vremenu bezvremeno – od dana noć, od blizine daljina – niti, žice, vlakna, nevidljiva ruka oštro ih zateže – čvorovi, čvorovi, elastični, nepopustljivi, omekšavanje, stezanje, udaljavanje, približavanje, nesreća, sreća i strah –
sjedeci pred modelom kao model, slikajući: čime sjene ispod očiju, maglicu vremena iz kojega izranja obraz, brada, nagovještaj osmijeha –
riječi ne izlaze iz utora, ne skreću s puteljka – sjedim mirno i tko bi rekao da unutarnje ruke pletu pletivo od krika i uzdaha – sjedim i pokušavam misliti: sad-sad-sad, ali prije i poslije ne prestaju srljati, i sva zabrinuta pitanja

ČELIČNA KAPA

nosim čeličnu kapu na glavi, broj premalenu

i ne mogu je skinuti

i ne mogu je povećati

i ne mogu se s njom pomiriti –

lijepa je moja čelična kapa

isijava opasnim plavim svjetlom:

ponekad u mrklom mraku možeš ga pomiješati sa zvjezdanim –

ponekad u sivom danu izgleda otrcano, neshvatljivo neprikladno

– kako si mogla navući takvo što, kako si se usudila, kako ti se dalo, i zašto?

– svaka je kruna teška, i zar ćeš je skinuti, tko bi je htio skinuti čak i ako pritišće?

ali dugoročno?

GORUĆI VRT

imaš gorući vrt u glavi i čovjeka koji trči s gorućom granom
gori, više, gori
pa zašto onda, pitaš u nevjerici, treba tako trčati
- obasjavam požar, da ga bolje vidiš -
i zaista gori, dobro vidiš da gori, ne vjeruješ da gori, sjećaš se: bilo je još nešto ali ne znam
što
sjedaš pod krošnju koja ti crveno svijetli i zapisuješ:
bljesak, prasak, plamsanje -
sjedaš pod krošnju, dopuštaš da užarene grane padaju oko tebe, uživaš u vrelini:
pogodit će me, neće me pogoditi, neka me pogodi, nek' me ne pogodi taj žar -
ali gdje je nestao čovjek s bakljom?
hej, vrati se, dođi među moja goruća stabla!
obasjaj još malo taj vrt

PUKOTINA

gdje jesi gdje nisi gdje želiš biti –

u zmijskom u savršenom, ako ne znaš bolje ti je, ako ne priđeš blizu ne vidiš pukotinu, kad vidiš pukotinu bježat ćeš, htjet ćeš pobjeći, nećeš pobjeći, još bliže ćeš prići sa svojim znatiželjnim žednim –

odustani, govorit ćeš, pobjegni, ali nećeš pobjeći

i kad vidiš pukotinu reći ćeš: nije pukotina, reći ćeš, zaliječit ću, izliječit ću, neće se primijetiti i svi će reći nema je! i svi će reći: kad ona dođe nestaju pukotine jer ona ima takve ruke

usvoji me, posvoji, reći ćeš pukotini, pa ću i ja tebe posvojiti

držim te, reći ćeš teretu, jednom lakog kao nebo, jednom teškog kao more

držim te, reći ćeš, i kad mi je dlan crn od mraka, i pronijet ću te i kroz vatru i kroz vodu i kroz zrak od kojega se leti –

ali nećeš ga nositi

nećeš se ni pomaknuti

jer nisi gdje jesi i nisi gdje želiš biti

TA KUHINJA

netko mi nudi nejestiv ručak, gumeno tijesno, hladno i prehladno, još hladniji grašak iz konzerve i drugo neznano povrće –

trudim se, pokušavam smiješati nešto nalik jelu, premda znam da će biti neprobavljivo – zapravo ni ne nudi, samo mi pokazuje, zapovjednog lica, marionetskim pokretom koji kaže: evo!

i to se ima smatrati gostoljubivošću –

zatim se trudim još više, pospremam kuhinju, perem suđe s pravim domaćinskim stavom, hladnom vodom, naravno, a suđe se skorilo i sasušilo i teško ga je oprati kako treba – domaćin prilazi, kritički promatra vilicu, zatim sav pribor izbacuje iz ladice, zalijeva ga vodom i deterdžentom –

ah, zakazala sam! ah, nisam učinila dobro! zaletavala sam se i pravila se važna, a rezultat mi je pun skorene hrane!

i sve mi se čini da ću morati otići posramljena i dobro razmisliti prije nego li se usudim doći ponovno, tim više što neće biti poziva, jer taj pogled kroz vilicu, to se ne može smatrati pozivom –

i bilo je još nešto, ali ne znam što

NA PUTU PREMA RIJECI

polako putujem prema rijeci
noseći paravan od svilenog papira
za ispisivanje riječi
u sutonskim trenucima odmora

hodam, a moram vježbati izmicanje
zazivajući sunčev sjaj
ali ne postoji sunce
osim onoga koje svakoga jutra
sama oblikujem od vlažne zemlje
i bacam na nebo –

zemljano, ne može dobro sjati

VRTLARSKI RAZGOVORI II

postoji vidljivo stablo, a postoji i nevidljivo

vidljivo je zeleno kako treba, ima grane i lišće i koru koja je mjestimično pomalo oštećena od vremena, ali sve je to u skladu s očekivanjima –

nevidljivo stablo crno je i crveno, zlatno i ljubičasto, i ono što na njemu raste ne možeš zvati lišćem:

privjesci, izdanci, praporci i male munje –

nevidljivo stablo ima kristalnu izraslinu koja blješti

ima granu iz koje lije krv

ima zube, kliješta, paperjaste bodlje i pahulje koje samo izbacuje ne bi li bar jedna grana dobila snježni pokrov –

vidiš, tako je i ovdje, ista je ruka koja piše ovo i ono, reže i lijepi, pozdravlja na dolasku, pozdravlja na rastanku, čestita, izražava sućut –

u nevidljivom? vitla mačem, udara u zvono, urezuje ljubavnu poruku u more –

što god radila ovdje, tamo pali vatru, pali vatru i za njom ostaju nevidljiva zgarišta

SHADOW

slušaj –

u svojoj odjeći za pažljivost –

u crvenom i blještavom kao rajska ptica neka druga žena prolazi pozornicom –

drukčije sam je zamišljala, govorim, drukčije sam zamišljala njezine udaraljke –

nokturno je za noć – zar je noć i kad je počela?

polako smo tonuli, a onda se moralo početi disati vodu –

idi onkraj, idi drugim putem, idi do bijelog!

ali ja ne volim bijelo, volim crveno i blještavo, za sebe bih ubrala to perje od svjetla –

na dijamantnoj igli zabodenoj u srce nepredviđen trag hrđe i ples patuljka od pepela –

to nije moje, ponavljam pokušavajući je iščupati –

što hoćeš, pita glas iz slobodne četvrti, dok žena-ptica udara mahnito, udara precizno, udara

besprijeckorno –

udri jače, šapćem

udri svom snagom u mjedeno nebo koje visi iznad nas

HOD S KAMENČIĆEM

ideš stazom s kamenčićem u cipeli i ne smiješ ga izvaditi

- zašto?

- zato što je tako zadano

moraš izgledati kao da ga nema i poželjno bi bilo da ideš lakim korakom, ne šepajući i ne posrćući

- nikakav problem, govoriš, takav maleni kamenčić neću ni osjetiti -

ali on raste svakim korakom, a ti gaziš krivo, izvijaš gležanj, grčiš stopalo, zaobilaziš bol, zaobilaziš -

misliš na stazu, misliš na krajolik, i kad već gubiš ravnotežu i s mukom izbjegavaš pad, još uvijek se držiš uvjerljivo, održavaš privid i vjeruješ mu, govoriš sebi:

kako je lako -

trudiš se vjerovati da se ne može drukčije, trudiš se vjerovati da hodaš na način koji je jedini moguć pa prema tome i dobar,

i trudiš se osjećati zahvalnost

ali dovoljno je da samo malo popustiš,

bolna svijest o kamenčiću probit će se kroz sve slojeve

i činit će ti se da više ne možeš ni korak dalje

DRAGULJARNICA

došla sam i zagledala se ravno u dragulj i dokle god nisam skrenula pogled –
ne, nije bilo tako
u toj draguljarnici uvijek iznova moraš razgrtati, odmicati, boriti se s neprozirnim slojevima
zagonetne materije, grubljim i tanjim, zrnatim i skliskim –
mutna je rijeka koja ih donosi, mutna i sve mutnija
ali ako znaš gledati, ako možeš izdržati –
vjetar mi je smetao, vitlao zavjesama, vjetar umora, vjetar zlovolje, vjetar očekivanja u sobi s
blagajnom, tamo gdje su događaji, a ne kristalno stablo na prozorskoj dasci –
draguljarnica?
ne, to je zimski vrt, jer zima je, a proljeće se ne vraća i svakim danom pravila postaju sve
teža:
moraš ići prečicom
moraš doći i ne posegnuti
moraš ići ruku vezanih iza leđa, bez ruku, bez koraka, ne dotičući ništa pa ni tlo, odmah
uzmičući, šuteći, šuteći –

VRTLARSKI RAZGOVORI III

 bilo je stablo
 zlatno i srebrno
 niklo je u trenu
 ispružilo sve grane odjednom
 kao spora eksplozija svjetla
 i cvjetalo je
 i listalo
 svijetlilo je
 i svijetlilo
 - i odbacilo slučajnu sjemenku

 sad
 moraš pustiti
 da iz sjemenke naraste mladica
 brižljivo
 tajno
 ne sanjareći o lišću i plodovima -
 iako ne znaš
 što se dogodilo sa stablom
 je li postalo prozirno
 ili je ugaslo sasvim i zauvijek

POTHVATI

bili su slapovi i most od sjajnog modrog konca iznad njih
zappleši, pisalo je na nebu
pa sam zaplesala -
onda su došli ljudi koji preziru ples

netko je složio figure na bojnom polju, rekao: igranj
i povukao potez
nisam stigla uzvratiti -
došli su ljudi koji preziru igru i prevrnuli stol

htjela sam se nasmijati
ali smijeh se smrznuo, stisnuo krila, sakrio pod niske strehe zimskoga jutra -
samo smijeh te može spasiti, rekao je glas na odlasku
a zatim se podigao most i brod se otisnuo na pučinu

TAMO

bio je to najljepši vrt
slutila sam ogleдалa od žive vode, strune do neba, ljeskanje lakog lišća na vjetru koji miriše,
miriše svim mirisima nemira
toliko privlačan da sam ustala, otvorila vrata koja se ne otvaraju, zakoračila u staklenim
cipelama –
nije lako hodati u staklenim cipelama, ne razbiti ni sebe ni njih –
zapinjala sam, išla nevješto
pazeći na hodaње nisam pazila na rečenice
pa je od njih nastajalo olovo i suvišno kamenje –
došla sam ipak dovoljno blizu, a tamo je bio suton i sutonski su ljudi raznosili krhka blaga
stani, stani! zamahala sam rukama i činilo se da će stati
ali nisu stali
živa se voda pretvarala u mulj bez odraza
strune do neba u stare konope
lišće je još neko vrijeme još bljeskalo, bjeličasto, svijetlozeleno, no već su ga odnosili
bezmirisni vjetrovi
imaš li štogod za mene, pitala sam i ostajala bez odgovora
sve dok nije prišao onaj s helebardama i pokazao mi da se vrata zatvaraju

POUČAK O PLAMIČKU

kad?

sad, uvijek sad

na ulazu u zemlju znakova –

ona je siva

siva kao oblak

kao mramor predvorja

ne poziva boje da joj pomognu stvoriti prostor koji joj treba

gdje?

na drugom mjestu koje je ovdje

tu kad prestane biti tu

samo ako pristaneš biti plamičak

možeš stvoriti mjesto za sjaj

iz pjesme dovesti mornara

njezinim vijugavim

njezinim oblim neprekinutim

poricanjem vremena

prolazi poslovni čovjek s torbom

majstor za najkraći put između dvije točke

kruto joj presijeca put

samo dok gori, plamen je vidljiv

otpustivši od sebe sve osim onoga što ne može

u njezinom prostoru prilazi joj mornar

dodaje klupko vremena, cijelo

a ona će ga razmotati tako da nit nijednom ne dodirne tlo

siva kao more, more, more, njezin lik je krčag za more

s one strane staklenog zida miruje dizalica, brdo se lagano bjelasa snijegom

s one strane staklenog zida sunce blješti s prozora neke druge zgrade, stvara aureolu za mornara

stajući iza njega ona ulazi u bljesak, u zemlju znakova

gdje?

svakako drugdje

nije čudo da ih ne vide oni koji ih ne vide

ZAPIS IZ KOVAČNICE

kako ćemo to nazvati, čavao? klin?

metal koji se ponekad stanji i razlije u savršen oklop

ponekad zgusne u oštricu u srcu

tanku i nepodnošljivo tešku

BALADA O VATRENOJ KOŠULJI

spavati je htjela –
vatrenu košulju su joj donosili
– obuci je, obuci, moraš je obući –
izmaknuti je htjela, nije mogla izmaknuti
– nemam doma, govorila je, svake noći u vatrenoj košulji –
bol je jači od umora, umor teži od boli, napisala je na štitu, pa je i štit s njom gorio i slova su
plamsala
bol je teži od umora, umor jači od boli, titrale su riječi plamsajući
– nemam sobe ni postelje, govorila je, samo more vatre –
oči je pokušavala zatvoriti, pokušavala
gledala je, zatvorenih, otvorenih očiju
svoje tijelo promatrala kako nestaje –
svake noći sve je manje ima
svake noći sloj po sloj se topi
vanjska vatra prijeti unutarnoj
– prestani, prestani, vikala je vatri, ali vatra ne čuje
– vlažne će koprene pasti s neba, govorila je, donijeti mi san –
snijeg je zazivala: padni, padni, zašto ne padneš
preklinjala oblak da je zagrlji –
jutro ju je grlilo, dan tresao, odnosio i vraćao
i samo je vatrenu košulju nalazila obješenu za njegov posljednji sat – obuci je, obuci, moraš
je obući, za tebe je, samo tvoja, ne možeš joj pobjeći, rukavi ti pristaju, dobro stišću zapešća,
i ovratnik ti pristaje i dugačka je do stopala, ima i kapuljaču, ništa osim prstiju ne može
izmaknuti –
prsti su izmicali, riječi na štit ispisivali, zaboravljali, ponovno započinjali
– postoji staza preko neba, vrištala je, staza preko neba moj je dom!

SUTONSKA KUĆA

bila je nepregledna, puna stvari što su ih naplavila putovanja, ta kuća čiji se rubovi gube u
smeđim sjenama
bila je otvorena
i mogla sam ući –
u predvorju me čekala čudesna odjeća
i bilo mi je dopušteno da se spremim na san
na vratima sna – bio je razgovor
zabranjeno je, rekle su smeđe sjene
sve je u redu, rekle su zlaćane sjene
i bili su olovni vojnici, ljudi koji ne mijenjaju odluke –
morat ćeš otići, rekao je olovni vojnik, a ja sam počela skupljati svoje stvari iz snova po toj
kući koja se ljubazno ugibala pod mojim stopalima, nudeći mi okrhnutu šalicu i ružičast
džemper, u svojem neredu, u svojoj blagosti –
nemoguće je, zabranjeno, smješkale su se smeđe sjene, a ja sam vjerovala samo osmijehu
pamtim put kojim sam došla, rekla sam, kroz pukotinu u glasu, kroz ponoćni vrt –
ali kad sam došla drugi put uzalud sam sjedila na trijemu pred otvorenim prozorima kroz
koje se čarolija razlijevala ostajući nedodirljiva
i morala sam otići još siromašnija, bosa

KASANDRA

kad se pod pomrčinom rodila ta djevojčica, oko nje su zaplesali kojekakvi duhovi svjetla i obasuli je svojim nepostojanim darovima

- jer svjetlo se uvijek može ugasiti -

no onda se pojavio lik od dima, koje vrste i roda ostat će nepoznato

- da, da, znam da je glupo dim smatrati postojanim a svjetlost nepostojanom,
ali tako je bilo -

i to biće reklo je svoju kletvu:

što god pokušaš reći nitko neće slušati, uvijek ću biti između tvojih riječi i onih kojima su upućene -

jer postojanost se sastojala u tome što je biće od dima njoj bilo pripisano, njezino, a duhovi svjetla, neozbiljna čeljad, slobodni su i nigdje se ne zadržavaju dugo

ŠAMAN

što hoćeš?

- on svako malo dolazi i postavlja pitanje -
ne to?

nešto drugo? jednako toliko takvo?

po crvenom ledu hodati bezbolno bosa?

kroz polarno more premazana bijelom tvari od koje voda brže klizi niz tijelo, tijelo kroz vodu,
i sama hladna kao zeleni val pun izlomljenog sjevernog svjetla?

iskre u kosi?

zvijezdu od koje ostaje svjetleća rupa u dlanu?

- hoću dalekozor kojim se vidi slobodna četvrt

magično kazalište gdje sićušne lutke rade upravo ono što duše njihovih gospodara rade u
stvarnosti

i još knjigu snova koja se unaprijed sama ispisuje pa na dvadeset četvrtoj stranici piše: popet
ćeš se uz stepenice i kad se otvore vrata od ogledala -

uvijek tražiš isto, možeš baš i prestati

LJUBAVNA PRIČA U SEDAM NASTAVAKA

mislila je da će je zadržati.

htio ju je zadržati ali ju je pustio.

na mahove je slutio da ona ne želi otići, nesiguran.

nije mogao biti siguran jer nije znao pitati.

kod kuće je imao jezero, sićušan čaroban krajolik.

i njezin lik umanjen u vodi, uvijek tu.

nije znao tko je čiji zarobljenik.

* * *

neki modar izvor
u koji je netko ubacio oblak
vrijeme prolazi
voda se bistri...
kad opet bude čist
opet ćeš se htjeti
u njemu utopiti

NA LIVADI

u košmaru bježiš, budiš se na livadi
trava je glatka i svjež, odnekud ti stiže sjećanje na ples, postaješ komad tkanine koja leluja
na vjetru zvuka
gdje si? na livadi, vidiš, ne na pustinjском pijesku
zeleno je, zeleno i ljubičasto, trava je zelena, a ljubičast je smijeh
stvari su htjele poći za mnom, no morala sam ih razočarati:
vi prekrasne šalice, jantarne piramide i sandale s cvijećem, morate ostati gdje jeste jer.
zašto stavljaš točku iza jer, uzviknuše svi u zboru
jer se ne govori ono što je očito
zar nas točkom tjeraš? zgrnuo se ružičast privjesak o mom vratu –
stvarima nije mjesto na livadi, ispod stvari trava ne može rasti –
a ispod stopala?
ni ispod stopala, kad se ne bi kretala –
nešto je zviznulo, išla sam dalje sretno osluškujući, ne, ne, nije tu bilo ni srdžbe ni
zanovijetanja
nešto je zviznulo, napokon sam se okrenula
naravno, to je školjka iz trave zviždala, na moj pogled ispljunula biser –
mladost, pisalo je na biseru, jednostavno

CAREVIĆ I ŽENA S MRVICAMA

moj careviću, rekla je čarobnica, prebrzo se umaraš
zašto su ti noge toliko teške, ruke malaksale
šutio je, nije ju pogledao
jesi li siguran da jašeš na pravu stranu, svaki ti je korak teži od prethodnog
zatražio je svježega konja, istim glasom kao uvijek, istim riječima
kamo ideš, ideš li zaista, i treba li ti uopće taj konj

na drugoj strani žena je slagala mrvice:
bit će kuća, bit će ključić, bit će dječji glasovi...
uvijek sporo i naokolo, šapnuo je glas iz kamena, kad ćeš krenuti ravno?
krenula bih, rekla je, kad bih imala pratnju
kakvu, pitao je glas iz kamena, premda je dobro znao
svijetlu, blagu i postojanu, vadila je pridjeve, a jedan je ostao skriven na dnu
sama sam, rekla je – a konj je na drugoj strani svijeta posrnuo

u sebi imam djetešce, o njemu se moram brinuti, rekao je carević
imaš samo sebe, rekla je čarobnica i okrenula mu leđa
ostavljajući mu svoj bijeli plašt
nije znao što bi s njim, stajao je i držao ga u rukama –
a na drugoj strani kamen se raspuknuo

inače na svijetu nije bilo nikoga, svi su se povukli u sunčane šume drugdje

ZEMLJOPISNI KABINET

bile su planine, doline i more

uz planine se penješ, u dolinama se odmaraš, kroz more plivaš
ali što radiš kad ispadneš iz karte?

u kut je odložena, ne prepoznaješ je među svim tim smotuljcima
želiš se vratiti u onu zemlju, a ni do karte više ne znaš i ne možeš

ali znaš da je teška gdje god bila
i znaš da ćeš je teško ponovno razmotati -

ah, uzdahnuo je kartopisac, pogledaj samo sve te pogreške!

ti gledaš sebe kako stojiš na granici i ne možeš unutra, različitim se jezicima govori tu i
tamo, i novac je različit i ne možeš ga razmijeniti -

ah, rekao je kartopisac, i još sve ono što nije upisano!

i zar u toj školi zbilja nema ničega
osim zemljopisnog kabineta?

NA OBALI

sjedim na obali i puštam papirnate brodove
struja ih hvata,
mirno ih odnosi,
još dugo ih vidim
trudim se ne gledati –
napraviti ću nove, pustiti ih da plove
jezero je nije more
i možda mi ih struja vrati
ako papir izdrži cijeli krug –
sjedim na obali i puštam brodove
što radiš, pita me kamenje
vježbam, vježbam odlaske
što radiš, pitaju trave čije glave lelujaju na vodi
isto, uvijek isto, ljuljam se na vodi
i nitko neće vidjeti
kad uspijem spustiti zlatan prsten u brod

IMOVINA

imaš, recimo, kutiju
i u njoj kamenčiće od vode
svaki dan naslijepo izvučeš jedan
pogledaš ga, na trenutak potoneš
u njegovu dragulj-boju
zatim se on otopi i dlan je tek malo mokr
i tako dok ih ne potrošiš -
trošim ih sporo, ali nedovoljno sporo

imam kutiju
i u njoj komad ugljena, taj se ne topi na svjetlu dana
uzmem ga na dlan i ruka mi ostaje crna
od crnoga jutra sve do crne večeri
crna obrana -

nemoj nizati pridjeve, rekao je učitelj,
što manje pridjeva, to više sadržaja

* * *

nosila sam kamen,
obrastao mahovinom
činio se lakšim
došao je čovjek
sastrugao mahovinu
sada je kamen oštar
i uglat
i nije čak ni naizgled lak
težak je, da, težak
i što ćemo sad?

IDEŠ ŠUMOM I SANJAŠ O JEZERU

ideš šumom
i sanjaš o jezeru,
ideš šumom
i sanjaš –
ah, kakvo je jezero u tvom snu!
oduzima ti dah
zaustavlja srce –
ne, ne postoji jezero, govoriš sebi
pokušavajući disati
nema ga, nema, ponavljaš
i prestaješ teturati
no onda ga odjednom pred sobom spaziš i –
prekrit ćeš lice rukama
stropoštatati se u bezdan pod vrućim dlanovima
okrenuti se i pobjeći
premda ne možeš bježati...
kad se okreneš ponovno –
jezera više nema
a šuma se pretvorila
u dozivanje

POUČAK IZ AKVARIJA

kad pokušaš ukloniti alge iz akvarija
primijetit ćeš da se nepredviđeno granaju –
povučeš na jednom mjestu
i ako je mjesto dovoljno dobro,
dovoljno središnje,
krenut će sve granje
i korijenje
nitasto
svilenasto
čupat će drugo bilje
skupljati kamenčiće
vitlati
podvodnom prašinom...
ali poslije –
poslije će nastati nova bistrina?

RIJEKA SIGURNO VOLI POPLAVU

rijeka sigurno voli poplavu

jedva čeka trenutak kad će kiše pasti dovoljno za prelijevanje preko rubova, za razorno, zanosno razlijevanje, rastakanje granica, slobodan hod –

premda hod tada prestaje biti hod, ubrzo se pretvara u puzanje, zar rijeka ima više snage kad je u koritu?

ne, ne, samo se drukčije troši, na stalno trljanje rubova, dubljenje uvijek istoga dna –

rijeka sigurno više voli poplavu:

tada se raspušta sva njezina moć odjednom

i nema građevine koja bi joj mogla odoljeti

i nema stabla koje se neće zaljuljati

i nema stvari koja se neće utopiti...

ali kad je ponovno stjeraju natrag, tad nastupa sivo doba za rijeku:

nasipi su viši nego ikad i vlada opće nepovjerenje prema vodi

san o slobodi opet se pretvara u struganje po dnu

MAJKA I KĆI

dvije smo, naravno, majka i kći –

ispričat ću ti priču, započinje majka, ujutro, uvečer, u podne, između poslova, između koraka, između odsutnosti –

priča je uvijek ista:

o dolasku, prepoznavanju, svjetlosti, o bljesku koji pretvara svijet u brisani prostor radosti –

ah, prestani već jednom, govori kći i pokušava se okrenuti nekim drugim igrama

ipak očekuje isto, kradom i od sebe čeka početak koji govori o susretu:

o dolasku, prepoznavanju, bezuvjetnosti, o padanju koprena, rastakanju mreža i prašine –

pričaj nešto drugo, više djevojčica i udara rukom po stolicu na kojemu su prozirne kocke

složene u dvorac, pričaj što ti se danas dogodilo –

i majka priča o onome što joj se događa, no kći ne pamti ništa od te priče, sjedi u zasjedi iza gorućeg grma i čeka svoj početak: bila jednom jedna i bio jednom jedan...

odrasti, odrasti! šušti gorući grm

nemoj odrasti, slušaj, govori joj priča, kad mi okreneš leđa ostat će ti samo riječi koje se ne pamte

LIKOVİ USPUT

od šutnje sve gušća mreža

od šutnje ekran po kojemu prstom crtam svoje nevješte likove:

jedan ima samo zaljuljan korak nekoga tko zna da je izložen bezbrojnim pogledima,

drugi samo bolestan sjaj u očima,

treći koščate prste kojima grabi nečije rame

jedan ima odbojnu crtę usana, taj čudan luk koji izražava gorčinu odbacivanja i gorčinu snage,

jedan samo ruke kojima grozničavo hvata neočekivan dar –

i još onaj s košuljom koja vijori na vjetru, odijelom koje nameće uglat pokret i licem koje je toliko umorno da se rastaće u sivo –

još ih ima, još, ne mogu ih sve popisati, ni nacrtati, ni uhvatiti, nikako zadržati –

nekamo ih pokušavam odnijeti i čini mi se da se skližem padinom, a zapravo se penjem i planinsko je jezero sa svim svojim utvarama okomito obješeno uz put

MEDUZE NA KOPNU

ah, kako jadno izgledaju meduze na kopnu
u vodi meduza je lijepa i opasna
što veća tim ljepša i opasnija
s krakovima od stotina ogoljenih pogleda -
no zar je to isto pokretljivo tijelo
što tu drhturi na izdisaju nesposobno za ikakav pokret?
ujutro, za južnoga vjetra
ljudi s mrežama
gaze kroz plitko more

KOLIJEVKA

kolijevka nasred mora dok dolazi jesen, u kolijevci – sunce?
moj tijesni dom, slijetalište, sva jutra mutna od vode...
kolijevka nasred mora, ne možeš pisati u njoj, tijesna je, njiše se
samo gledaš hoće li izdržati vjetar –
sve što nisi, sve što moraš – to je more
sloj po sloj skidajući s oka, sad vidiš jasno? bar jednim okom vidiš kako jest?
vidim prekratak dan, jutro koje počinje umorom –
miris rane jeseni donosi druga vremena, velike čupave životinje guraju se bez reda, ali
nikako ne možeš dodirnuti umiljate vlažne njuške kojima te pozdravljaju, opraštaju se –
beba u susjedstvu plače –
predviđa se topao dan

BALADA O PTICI

imala sam pticu bez glasa, zaključanu u nijemost
pjevaj mi, rekla sam, a boja mojih riječi bila je crvena
dobila sam samo zlatan pogled kao odgovor, kao pjesmu
zapjevaj mi, ponavljala sam uporno, poleti
nije mogla letjeti, tako zaključana
zlatna je bila moja ptica, ohola, strojevi su dolazili na njen nijemi zahtjev i nosili je i bilo je
isto kao da leti
nije isto, rekla sam, ponavljala sam, dok su druge ptice pjevale i u toj buci jedva se čuo moj
glas
kako ću znati da mi pripadaš ako ne zapjevaš na moju zapovijed?
ali nije bilo vrijeme za razgovore, prekasno je bilo, vremena nije bilo, sa svih strana
dolijetale su poruke i svi su ljudi ponavljali: ah, koliko posla!
kome pripadaš? vikala sam, zlatna ptica mora biti nečija
odgovor je došao bez riječi i nisam mu vjerovala
puhnula sam, pomela sam, mela i mela suho lišće pred vratima
sve dok ptica jednoga dana više nije bila zlatna nego siva i tako siva pronašla je glas
odlazi, rekla je tim sivim glasom
otprhnula je do svog starog suhog stabla
možda je i sad tamo
ne znam, ne vidim je, ne razlikuje se od zime koja dolazi

ENCIKLOPEDIJA LEPTIRA IV

mehanički leptiri

sjedaju na okna

drhtaj glasova iz sobe

prevode natrag na ljudski jezik –

šalješ leptira uhodu

i on ti u trenu šalje poruku:

žed, radost, bespomoćnost –

bjesomučno ti vraća

jedine riječi koje znaš

BALADA O ZLATNIM PEČATIMA

sve sam ih bacila, rekla je veselo, sve sve sve! i mahala je rukama, kao da pleše
i što sad hoćeš, upita gospodar povelja i pločica uzalud se boreći sa smijehom
hoću povelju, novu i najljepšu, zaslužila sam, rekla je, i sama sva nova i zlatna
pa dobro, kad si toliko navalila, rekao je i dao joj list od bijele svile i mjesečine –
privila ga je uza se, sva se njime umotala i mislila je da tako može ići svijetom
jednu po jednu skidala je svoje narukvice, ništa je više nije štitilo –
takva, umotana, stigla je do postaje gdje golemi putnički konji svojom žilavošću izazivaju
strah
tu svraćaju otporni ljudi koji idu brže, koji stižu dalje, ah, još bi se moglo o njima govoriti
kad jezik ne bi bio sav od olova –
među njima i čovjek dvostrukoga lica, ako gledaš zdesna krut, nemilosrdan, ako gledaš
slijeva umoran i blag
okrenuo joj je desni obraz (zbog zrcalnih pravila o gledanju blag i umoran) zatim naglo lijevi
(krut, nemilosrdan) i ispružio ruku –
nije mogla ništa drugo do predati mu povelju
do pola je poderao – do pola! – taj bijelo svileni list i otišao
ostala je trajno na istome mjestu, nije mogla poderati do kraja ni sastaviti poderano –
no ni trajno ne znači zauvijek

KARUSEL

kad siđeš s karusela dočekuje te čudno bezbojan svijet

kad napustiš pozlatu, purpur, tročetvrtinsku melodiju, čarobni krug u kojemu se tvoj konjić
uzdiže i spušta – gore – dolje – gore – dolje – ali nikad izvan kruga – vraćajući te unatrag,
dan po dan –

kad siđeš s karusela dočekuje te grad s bukom i prosićima, tvoj lik gubi boju na tim ulicama
dočekuje te strah, poput otpada odložen uz stabla bez lišća, natrpan u kante ali nikad do
kraja

hoćeš natrag! u panici tražiš novčić za još jednu vožnju, ali džep je prazan

a i karusel gledan s ulice izgleda nekako sitno i trošno

i gotovo te je sram –

TAJNA ODAJA

približavaš se dvorcu –
i kako su ti privlačni njegovi krovovi, svjetla na prozorima, ta zagonetna gradnja sa svojim
prolazima i arkadama
srce te vuče
i pitaš se zašto nisi već ranije
i misliš da sam bar već ranije –
ulaziš, čini ti se krišom, nekako bespravno
dodjeljuju ti sobu iz koje sve čuješ a ništa ne vidiš
slušaj, slušaj, slušaj!
odlasci, dolasci, zveket posuđa iz dvorske kuhinje, štimanje instrumenata u svečanoj
dvorani, njištanje konja kojega netko pokušava obuzdati –
slušaj, slušaj, slušaj!
noćni uzdasi, škripa pera kojim netko piše zabranjeno pismo –
a ti, što radiš tu?
pališ vatricu od triješća, pokušavaš svojim putničkim pucketanjem nadglasati njegove
glasove –
izbacit će te, za kaznu
izbacit će te, bez riječi
izbacit će te teška srca, jer nisi bila uljez
nego dugo očekivan rijedak gost

JASNO I NEOSPORIVO

smiješak umjesto praznine, ispunjava je do ruba i malo preko ruba
moj si, govorim bez riječi
tvoj sam, odgovara bez riječi i obasjava sivo polusvjetlo
- priprema, pozor, sad! -
melodija brza i slatka i početni stav
korak za korak, okret za okret...
stubište i zid pretvaraju se u tkaninu i papir, šušte na vjetru smiješka
gdje si?
tamo i tamo i tamo!
u tri različite sobe, na tri različita kraja svijeta, zovu se razgovor, smiješak i groznica, tri lica
bolesti, tri lica sna

SUVIŠE LAGANA

u polusnu tražiš, pipaš oko sebe: gdje je? letiš od lakoće ali to nije taj let – želiš opet padati od težine? – nakit je u kutijici, kutijica iza mora – more, more, zašumi mi, tu! – bojama i uzorcima pokušavaš, stavljaš mirisnu svjećicu na mjesto kristala koji više nemaš – suviše lagana, suviše lagana – krojiš sebi plašt od boja u izlozima, obećanja udobnog kutka, zasipaš se listićima čaja, ne dobivaš na težini – sve što ostaviš ostaje ondje gdje je ostavljeno

ZEMLJA VJETRA

u mojoj zemlji nema ničega osim vjetra
ali vjetar ne raznosi srebrni pijesak u kojemu je čudan crtež odlazaka i dolazaka zamrznut u
nedostatku svjetla –
danim pokušavam prijeći granicu,
dolazim i zastajem,
koraci ne slušaju,
misli odlutaju –
stojim s fenjerom na rubu svoje zemlje,
hoćeš da ti posvijetlim, pitam vjetar,
ali vjetar nema glasa kojim bi mi odgovorio –
nisam bila ovdje sama, šapćem i podižem svjetiljku više –
crvena je i zelena njezina svjetlost
i ne dopire daleko
drugi čuvar luta drugim rubom ove zemlje, šapćem, svoje blijede fenjere ne podižemo u isti
tren –
a vjetar kotrlja, kotrlja našu krunu, naprijed i natrag
sve do dana u kojemu će je pretvoriti u prah

POGRANIČJE

u rubnoj zemlji samo neudobna staza – kamenje, sive stijene – granica je s obje strane, tvoj prostor mutno pograničje – dovoljno ti je mjesta, da, dovoljno, između glasova koji urlaju s jedne strane i glasova koji s druge strane pjevaju tuđim jezikom –

ni ribe ne mogu živjeti bez svjetlosti, šapćeš plaho, svojim dječjim glasom, premda su ribe ostale negdje daleko iza – htjela si krajolik u kojemu ćeš biti kakva jesi – zar samo tu, ponavljaš, a stijene ti odgovaraju muklom prisutnošću –

tu je ono što najbolje poznaješ: vododerine, šljunak, žilave kupine, slana kiša koja hirovito pada sad jače sad slabije – ne treba mi vodič ovim krajem, vičeš, to je jedini koji zbilja dobro poznajem – tu raste siva mahovina, nimalo ljekovita, tamo je od slane kiše ostala vječna lokva –

ne, naravno da se ovuda ne može ni sa kakvim strojevima ali to ne smeta stražama –

pogranična vojska hoda i hoda, široko gazi s jedne i s druge strane, svakom ophodnjom smanjujući pograničje –

BEZ PRIBORA

sve je ostalo tamo?

kaligrafska pera, svileni papir i bočice za tuš

hodam svijetom bez pribora

preostaje nemir

- treba ti skrletno nebo i bal pod maskama,

sunčeva, mjesečeva i zvjezdana haljina -

trebaju mi moja kaligrafska pera, svileni papir

i bočice za tuš

u kući od ptičjega glasa i daha snijega na odlasku

kapljice padaju u prazno

ne čuješ kad dodirnu dno

gdje je jezero, pitam, možda su tamo moje nestale stvari

možda mi ih jezero vrati

kao magični mač?

- imat ćeš darove jednoga dana, pa ćeš i sama moći darivati -

ali kojega od svih tih dana

što ih bezoblične

trgam s nasipa

ZRNO SEZAMA

ne baš visoka ni sjajna
kula s koje se ruše komadići
kotrljaju u nepoznato –
to se rubovi polako osipaju
ali znaš da se i zaglavni kamen već klima
i da će kula
kao i svaka druga
jednoga dana ostati bez svoda –
što tad? vidjet ćemo nebo?

u trenutku prije odlaska
kamenčić je okrugao i proziran
i nema majstora koji bi mu mogao išta dodati –
savršen
polako se počinje kotrljati –
kad prijeđe dio puta
prizori će početi gubiti oštrinu
mliječno-bijelo-neprozirno
prokuljat će iz neznane jezgre...

i već više nije kamen
nego zrno sezama,
prašina

KRUŽNO

vješaš sličice za parangal, bacaš ga daleko, što dalje,
pokušavaš vidjeti do kojih su zemalja doletjeli njegovi krakovi
u nepoznato, govoriš, dubokim, sanjarskim –
a straža ponovno prolazi, utvrđuje stanje, provjerava popis, zadovoljno udara žig:
sve je upravo onako kako je uvijek i kako mora biti
i zato ti dodjeljujemo ček na novih tristo riječi –
ili je tristo ipak previše?

U DVORIŠTU

gdje si najsigurnija?

između mjeseca i zemlje, na splavi koju vuku ptice bjegunice?

imaš kuću, bijelu i kristalastu, i umjesto da uđeš, ti kružiš oko nje dok ne padneš od umora

vučeš na leđima vreću punu suhog i nejestivog: bodljikave zlobice, kisela oklijevanja

daj kreni već jednom i počni se penjati

znaš da ti ne može biti dobro u tom dvorištu!

VRTLARSKI RAZGOVORI IV

kad se iz vrta povukao narod plamičaka
vrtlar se prihvatio besmislenog posla:
stablo po stablo je iskopao, zamijenio okruglim bazenom i štrcaljkom
proljeće, ljeto i jesen tako je proveo
čekajući zimu –
kad je trebala doći činilo se da neće doći
sjedio je među suhim fontanama, odjednom besposlen
i promatrao tlo s kojega se povlačilo cvijeće
(jer cvijeće slijedi svoja stabla)
i kad je već izgubio svaku nadu
ne, kad je već izgubio živce
kad je već –
kad je već trebalo početi novo proljeće zima je napokon stigla
brzo je pustio vodu kroz cijevi
bilo je hladno i sve hladnije
stabla od vode nastajala su i rušila se
krhka se kora počela stvarati i umjesto vode padali su komadići leda –
vrtlar se popeo na brijeg i viknuo: još hladnije, još!
vjetrovi su ga poslušali i zapuhali jače –
stabla od vode još uvijek su se rušila – previše soka, previše mekoće
jače, jače, vikao je, a oko njega je bila samo noć, najhladnija noć...
u najhladnijoj noći voda više nije tekla, zamrznuti mlazovi nisu se rušili –
i do jutra je mogao šetati pod svojim blistavim stablima od leda

ŠETNJA

išla šumom i ostavljala
dan za danom
večer za večeri
jedno po jedno zlatno popodne
- ah, teško se od tebe odvajam,
rekla je i odložila smiješak ozdravljenja
- teško, preteško!
i zelenu večer je odložila
bosa, kaput teških sati je svukla
neka se vidi moja svjetlucava košulja, rekla je i u snijegu se ogledala -
svjetlucanje nije mogla odložiti,
talog svih tih dana

U POLUSVJETLU

paviljon je velik
i sva su mjesta označena vrlo jasno:
tu ćeš sjediti jer takav je bio tvoj izbor -
ali ljudi iz polusvjetla znaju da nisu dobro izabrali -
ljubazni ih službenici upućuju: onamo, onamo...
i ne preostaje im ništa drugo nego da krenu
i onda stoje pokraj označenog mjesta
ne želeći sjesti -
stajat će tako duboko u noć,
stajat će tako dok ne padnu od umora,
dok se cijeli svijet još jednom ne sruši -
onda će malo spavati nemirnim snom kojim promiču nedodirljiva lica,
probuditi se na vratima svojega jedinog boravišta
i grozničavim pogledom tražiti izlaz

TAROT

kad se umoriš, kad se opet jako umoriš

sjest ćeš na stolac u predvorju sna

i pogledati karte:

vedrozeleno,

početak spusta u mrklo mračno,

zlatno najzlatnije,

blijedo ljubičasto,

plavo kao nebo –

kakav je zbroj?

vraćaš ih u špil i ideš dalje –

u nekom drugom predvorju slagat ćeš ponovno, drugih pet

i uvijek tražiti najzlatniju

i uvijek željeti da zlatna bude sad

NA BRIJEGU

popneš se na brijeg i promatraš gornju stranu oblaka
pišeš poruku:
oblak je bijel i smiješan, izaziva na otrcane usporedbe –

sjediš na vrhu brijega i odmaraš se
praviš papirnate golubove, šalješ ih u svijet
odlaze u nepoznato,
šire bijelu vedrinu s vrha

biraš znakove, polako i pažljivo, urezuješ ih u oblak
što god bilo dalje, pokušaj ostati tu
hladno je dolje ispod oblaka
i pogled nije tako lijep

PRED STUDENCEM

u gadnim crnim suknjama sakrivši kosu maramom
silaziš do studenca i mrmljaš svoje litanije –
nevidljiv je zid pred tobom
ne dopušta nikakve nove riječi –
dok tako stojiš zaustavljena rastu ti bezbrojne nove ruke
ponavljaju iste geste nestrpljivosti –
možda bi mogla udariti u zid,
možda bi mogla potkopati tu prepreku,
zviznuti,
dozvati krtice kojima si nekoć učinila neko dobro –
jesi li?
ne možeš se sjetiti ni patke ni ribe ni pčele koju si pustila na slobodu –
nikoga nisi ni držala?
koga si držala držiš još uvijek?
snijeg otječe s brijega,
puni zdence pokraj kojih mrmljaš svoje litanije,
ponavljaš prigušena dozivanja
i neprestano pogledavaš u vodu
kao da će iz vode izroniti sve što ti nedostaje –
očekuješ znak u studencu, zvijezdu repaticu, zlatan novčić na dnu –
ali snijeg topeći se nosi samo zemlju i blatna je voda, ne odražava sunčev sjaj

LA VALSE

slušaj, slušaj, slušaj – uživaš li bar malo kad ljudi iz sjeverne zemlje zasviraju tvoj stari valcer? – ne uživam, pokušavam dodirnuti kameni zid, potrčati stubištem iz sjećanja... – uživaš li bar malo dok sjediš nad papirom i pokušavaš skrojiti za sebe neki proljetni lik – materijala je premalo, kako god okrenem nedostajat će rukav – otvori, otvori! pisalo je na vratima vrta, ne možeš stisnutih šaka, ne možeš neprestano prebrojavajući – ja imam svoje dane i poslove, rekao je drugi glas i odlučio ostati pod zemljom – i uzalud ti bijelo platno, uzalud ponavljaš: proljeće, proljeće

ŽIVOT U BIJELOM BALONU

u bijelom balonu
mliječno je i neprozirno
u podne previše toplo i svijetlo
no navečer ponekad misliš:
možda i nije toliko bijel...
okruglo, bez strana svijeta,
u bijelom balonu
sve je sve -
svako mjesto jednako dobro
za ležanje -
u bijelom balonu
nemaš koga sresti
i pogled će biti isti
ako hodaš cijeli dan -
u bijelom balonu
možeš se u beskraj vrtjeti oko svoje osi
a kad dođe vrijeme da padneš
nećeš osjetiti pad
jer pad je tu lakši od disanja

PRED ZIDINOM

došla s vjetrom pred zidine mračnoga lica: idi drugdje, pružaj ruku drugdje!
mostovi su bili podignuti, mačevi usvjetlani, svi jaseni šumnog lišća posječeni, spremni za vatru –
došla i nasmiješila se –
ptice su se skrhale u zid –
s pticama je došla?
ne, nemaš pratnju, rekao je stražar
i navalio s pitanjima
znam sve odgovore, rekla je i brzo je svlačila pogrešna lica – ah, koliko ih ima!
odjednom je točno znala koje lice nije pogrešno
– ni na što nisi odgovorila, rekao je i zatvorio oči
i sve je bilo zatvoreno –
došla je sa svojim zvoncima, odjednom nisu bila zlatna nego srebrna
– kakav cirkus pod zidinama, rekao je stražar, kakva besmislica!
sama si pobila svu divljač u ovoj šumi i što sad hoćeš, brujao je potok, brujale su trave
– idi sad, siđi do vode, pogledaj svoj pravi lik!
počela je silaziti, no onda se zaustavila:
ne, dok ne vidim da se otvaraju prozori, kameni blokovi razilaze, zamak prepušta mjesto pustinji iz sna

POUČAK O CVRKUTU

povučeš se u šumu i zapjevaš pjesmu

- gle, čude se dobroćudne male ptice, samo jednu pjesmu pjevati zna,

baš kao mi

- po pjesmi raspoznaješ!

- cvrkutom dozivaš!

- onaj tko mi odgovori taj je moj?

čuješ li odgovor?

- čujem, čujem, sva šuma odzvanja,

ali kad?

sad?

prije?

jednom?

jeka mi vraća moj glas?

POSILIJE ZVONJAVE

predugo smo udarali u to zvono
i sad nam i ruke i glava i cijelo tijelo
bruje u nepovrat,
nikad neće prestati –
ne preostaje drugo
nego da i dalje udaramo
ali ruke bole
u glavi vlada neka siva težina
i na kraju ćemo
sivi i drhtavi
napustiti poprište
teturajući
u bilo kojem smjeru

MASLAČKOV LET

jedva vidljiva, bijela – vjetar te nosi, odnosi – vrati me, šapće sjemenka, ali vjetar nema srca
ni ušiju – uspjela si, obasjava je sunce, nismo očekivali, no sve si korake izvela pravilno –
zato me sad vrati natrag, šapće sjemenka, ali sunce nema ni ruke ni dah kojim bi je otpuhalo
– vrati me, vrati, govori vjetru, ali vjetar čuje samo svoj vlastiti glas – kratko je sjećanje i ona
više ne zna kako izgleda njen dom – ipak je čežnja uvijek ista: vrati me natrag, makar ne bilo
dobro, makar me zgnječila kiša, poklopilo teško stopalo slučajnih rušitelja, makar...

KAMEN ZA SAN

navečer tražiš gdje ćeš spustiti upornu misao – nalaziš – kamenčić na nebu, lagan i
nepostojan – leti, naravno da leti, kad tamo leti sve –
ne vidiš me, šapćeš, ali ja sam tu –
kad ga dovoljno puta uspiješ naći, činit će ti se da je tvoj
da ga smiješ zadržati
da je mekan kao jastuk
i da svijetli kao noć –

ujutro razdire te žeđ – budiš pse tragače, daješ im upute –
i oni poslušno grabe i donose:
pehar od leda
haljinu za vinograd –
nije dobro, ne treba ti, želiš samo svoj kamen za san

II. NAKON POPLAVE

NA TRGU

zatim priča o ostajanju, zurenju u mjesto događaja
i zurenju u golubove
osluškivanju uličnog svirača i osluškivanju riječi koje su se trajno tu nastanile
kruženju oko gradskog sata koji je iz svakog trenutka spreman preskočiti u isto kasno jutro –
izmišljam zabavu kakva je prikladna za trgove
pravim slikovnice i vješam ih po stablima –
jednoga dana osjećam da ću napustiti ovo mjesto samo ako odem prema gore
pa razmišljam o letjelici
drugoga dana posve mi je jasno da je trg moj dom
i da nikamo ne želim otići
trećega dana stajem na nogostup i čekam
čekam da mi se nešto objasni
četvrtoga dana zamišljam kako bi bilo da nisam raširila ruke
iako znam da od toga ne bi bilo koristi –
svejedno je vikneš li: basta! govorim u obliku zen pjesme,
trg bi bio isti –
odjednom srećem sebe
kako dolazim stazom među borovima
a kosa mi se kovrča od mora
svoj vlastiti lik gledam sa zavišću, gledam s negodovanjem
kažem joj: uživaj dok možeš –
ona hoda lagano i smiješi se
ne zna da ta staza vodi ravno na trg

NA KRAJU LJETA

ali, vidiš, u onoj čudnoj zemlji
uspjela sam
nekako
napraviti malu škrinju
oslikati je suncem i mjesecom –
dan za danom
slagala sam u nju
travu i kudjelju
i sada je puna zlata –
odgađam,
neću je još otvoriti,
uskoro ću je otvoriti –
gledaj, govorim nečujno,
premda ne moram ni reći
da sama mogu
zlato od kudjelje –
on zna
negdje u ormaru skriva
zlatnu košulju
nikad je ne nosi
ali je ponekad vadi iz ormara
i gleda
tad mali promatrači kažu: klik
i svijet se pomakne
za jedan korak
u nepoznato

NEPOZVANA

prolaziš pokraj osvijetljenog ulaza
oni stoje u grupicama, u večernjim haljinama, lagani poput sjena i smješkaju se –
prolaziš sa svojim ukrasima, svojim bijelim rukavima, bacaš plahe poglede, kotrljaš se
rumenim licem trga, ne smiješ stati, ni osvrnuti se ne smiješ –
dajte mi ulaznicu, šapćeš zamišljajući blagajnu, samo ću ući i otići –
ali vlastiti koraci nose te dalje iako ti dah zastaje i guši te mrak
osvrćeš se za krošnjama, tražiš pomoć
moraš disati, rekli su mudri ljudi, moraš stalno osjećati dah svemira kako diše tebe
ah, pustinjačke zabave! šapćeš, jedan cijeli svijet mi nedostaje

UZALUD CRTAŠ SRCA...

čista radost, rekao je čovjek, pokušavajući pronaći svoj najljepši smijeh
sunčev sjaj, rekla sam, zatvorena u cvrkutu
sa svih strana svijeta, rekao je čovjek, trudeći se održati svoju sliku cijelom
a niti babljeg ljeta lijepile su se i pretvarale u tanke pukotine
prisutnost je drugo ime za odsutnost, rekla sam navlačeći svoju čarobnjačku odjeću, plavu
haljinu sa zvijezdama, i počela pakirati darove
prepoznali su našu kvalitetu, rekao je čovjek i glas mu je zazvučao gotovo sasvim zadovoljno
ne prepoznajem te, šapnula sam i dahom zamaglila okno
uzalud crtaš srca, jeknuo je glas kojega nema
crtam lice koje ne prepoznajem, crtam nebeski svod...
čista radost, ponovio je čovjek slabašno
čista laž, rekla sam ljuljajući se na pramcu, odjednom ružičasta

PORTRET KUĆE

otključaj i pusti –
ali riječi su već raspuštene:
šafrani u šumi
jaglaci uz stepenice...
vidiš da ih ima
ali s njima kao i bez njih –
razbijen prozor
umjesto čistog odraza neba i grana –
kad pokušaš dodirnuti to udaljeno lice
prsti će naići na napuklo staklo
sa svom prašinom i svim kišnim kapima –
osvrćeš se za vratima
znaš da je negdje postojao prolaz
i kad bi bilo moguće sjetiti se do kraja
– svake kišne kapi i svakog zrnca prašine –
od samoga sjećanja
put bi se otvorio
i lice ne bi bilo stakleno...
kad ne preostane ništa drugo
sjedit ćeš uz svoje maleno ognjište
trljati štapiće među dlanovima
čekajući iskru koja će obasjati svijet

VRTLARSKI ZAUVIJEK

nježne žute cvasti –
čim posegneš
udalje se –
sjediš na livadi, bojiš se oblaka –
ne vidiš korijen
ne vidiš stabljiku
ali znaš da su negdje tu –
vidiš ruku sa škarama
i kantom za polijevanje –
je li to nužno, pitaš
ne bismo li mogli
prepustiti vrt
kiši i vjetru koji će svakoga dana
odnijeti sve tragove prošlosti
samo ako im dopustimo?
zaboraviti i sebe od jučer
pustiti stopala
da iznova istraže tlo?
procvale grančice milo se svijaju
prema mom licu
i opet se odmiču, baš kad pomislim
da bi me mogle dodirnuti
i da će mi na obrazu ostati zlatni prah

LOVAČKA SOBA ITD

kao rastegnuta koža male vjeverice – ni lav ni medvjed – no vlasniku sobe je svejedno, slaže svoje trofeje u slojevima i sa zida ga gleda bezbroj staklenih očiju, poneka razjapljena čeljust i tu i tamo par rogova – začas će se u tom mnoštvu izgubiti vjeveričja koža, no rastegnutost nije zato manje stvarna

svakog jutra budim se s čičkom pod jezikom
pokušavam u njemu prepoznati dragulj
a on raste i buja
bodlje mu se ispravljaju, zabadaju u svaku riječ
i tako sve do večeri, kad se trudim isprati usta
osluškujući zvjezdanu uspavanku

ili pak obično loptanje na travi – gospodar livade dobacuje ih u brzom slijedu – jesu te lopte šarene, no boje su im prigušene kao da su se u trenutku nastanka valjale po prašini – onda stiže jedna prozirna i sjajna kroz koju se svijet vidi u svoj mogućoj svježini – zadrži je, ne loptaj se više! – no ti je ispuštaš, vrag bi znao zašto, i opet hvataš one sivo šarene, prašno jednake, koje stižu u sve bržem slijedu

SUDBINA LEPTIRA

umjesto šara na krilima
pjesmica s malo jeke, sladak cvrkut ranog jutra
ako želiš, možeš ga nazvati i jezerom, tako punog odraza najljepše stvarnosti:
i bijeli grad je nosio na krilima,
ritam sretnih koraka –
ali što se dogodilo s tim leptom glasonošom, je li stigao na cilj?
ili se izgubio usred tropskog otoka
zaglušen zujanjem kolibrija?
ili još uvijek leti
maše krilima stojeći u mjestu
čekajući da počnemo razgovarati?

ULOMAK IZ KRONIKE

bila je zima, trajala dugo, čvorova se nagomilalo preko mjere –
kad na njima sjediš i kad te sa svih strana stežu, oni počnu ostavljati utore u tkivu – neki
prodru pod kožu, nastane se u tijelu kao suvišne žile i mišićje, ometaju svaki pokret – i što ih
brže odvezuješ, brže se množe – jer možda ih ne odvezuješ dobro, nikad do kraja, pa se sami
ponovno spliću u nešto sasvim nerazmrsivo –

onda odjednom, dok je još bila zauzeta odvezivanjem, dogodile su se dvije stvari
(prvo jedna, onda druga, a zatim još i treća, sićušna)

netko je provirio u njezinu izbu
i kako god izgledao ostatak svijeta
taj lik je imao kap rose na nosu
i stajao je pred vratima
(ako je tu umjesno govoriti o vratima)

bos
zašto si bos? upitala je bez predumišljaja
da mogu bolje hodati, rekao je i to je bio poziv u šetnju
pa dobro, rekla je, premda nemam mnogo vremena
i izašla pod nebo u kojemu se odražavalo more

onda se vratila u pećnicu
u kojoj je povremeno morala pomagati
pri miješenju proizvoda sumnjive kakvoće
skromno je dodavala soli kad bi bilo bljutavo
i gledala raste li tijesto kako treba
ono je raslo i peklo se, tvrdo kao kamen –
kad je sve bilo gotovo
sjela je i napisala prigovor

a oni prašni čvorovi uporno su čekali u zatvorenoj izbi
zar zbilja misliš da im se moraš vratiti, rekao je glas s oblaka, i zar nismo s puta donijeli
novu čeličnu oštricu?
treća, sićušna stvar mogla bi se nazvati kestenovim cvijetom, ili tratinčicom, ili magnolijom,
svakako neakvim cvjetanjem

PIERROT I DRUŽINA

oni te čekaju:

kupola obješena o magleni svod i vlasnik svjetiljke
s istim dostojanstvom u istom ritmu on ti se klanja kao na početku kruga
na tren to vidiš kao dobrodošlicu, na tren kao mehaničku beznačajnost
ovdje? ne ovdje?
htjela sam stići do nekog drugog mjesta, čini mi se
možda se ipak može i ovuda
možda s kupole vise ljestve od zlatne špage
i ako se usudiš popeti
tvoj će glas odjednom odjeknuti tako da ga čuje cijeli grad
cijeli grad? moj glas?
penjem se i ne penjem

na drugoj strani
pod bistrijim svjetlom
trpam u torbu svoje putujuće kazalište
sve, čak i pijesak pustinje!
ne moram ni reći gledatelju da nije ispunio moja očekivanja
te da je predstavi kraj
samo nikako da se spusti zastor...

čuvar grada od magle mijenja svoj zaljubljeni pozdrav:
pruža mi stakleni ljiljan od čijeg bih mirisa trebala zaboraviti
pruža i uskraćuje
ljulja se
pruža i uskraćuje...

OTOK S BLAGOM

drukčijeg lica
na mjestu bez vjetra
ispod slojeva novina otkopavam
svoju kutijicu
i sve sporednosti
ljubazno otpadaju od mene
čak i kiša se stišava
u očekivanju –
ali neću je otvoriti
ne mogu je otvoriti,
nisam sigurna da takva,
bez težine
uopće postoji
premda mi njezin oštar brid
ostavlja tanak krvav rez na dlanu

ono što te može porezati
očito postoji,
zaključuje mala ptica
s obližnjeg stabla –
nemoj biti sigurna, odvrćam,
vlat trave koja te je porezala prošlog ljeta
ne postoji više

JARAK, MOST, PRESLICA

moraš vidjeti što je u jarku, moraš sići s ruba, zakoračiti u blato (u ribarskim čizmama valjda i s nekim prikladnim oružjem u ruci) – čudovišta su, naravno – ne, nemoj gledati, bolje ti je da ne gledaš – rastavljena, pokušavaš ponovno spojiti svoje dijelove – ali neki nedostaju, zamijenjeni sumnjivom uvelom mahovinom – ta žena je poludjela? čuje se pitanje iz bijelog zamka na oblačku i zatim pjesma – ali ti ne možeš slušati gacajući po tom jarku, padajući svako malo, pokušavajući svezati nekakav povez oko čela, naći znamen na vlastitoj ruci, obrazu, čemu već –

ali ako želiš išta postići, bolje bi ti bilo da spustiš sve mostove, one koje imaš i one koje nemaš, da uložiš svoj najkrupniji kapital (jutro, podne, večer) i daš ih sagraditi od čvrstog, sjajnog granita – jer čudovišta rado pobjesne kad se zuri u njih, niču im bolji zubi i čelični čaporci i nove glave sa šiljcima, a glasovi su im toliko prodorni da od njih pucaju sve tvoje staklene igračke – ne misli, ne gledaj, ne puštaj iz ruku preslicu

POD MODRIM KROŠNJAMA

postoji sa strane

mala šuma

kojom možeš prošetati

iako je zatvorena -

ah, kako je dobro pod njezinim modrim krošnjama i kako joj dobro pristaje njezino zanosno ime!

- pa zašto zalaziš ovamo tako rijetko?

- jer sam navikla na kamenjar, otvrdnule tabane i grč?

a tu me ptice dočekuju sunčanim glasovima -

na kraju šume neočekivan ponor

- eto, zbog ponora ne dolazim, ne znam pomiriti njegov bezdan s nježnim dahom stabala

a ipak

i kad stojim na trgu

neprestano skrećem pogled u stranu

pa ne vidim dobro

ni šumu ni trg

ČETRDESET ČETVRTA ZAPOVIJEST

reći ćeš istinu

odložiti crveni plašt

i gdje god živjela

živjet ćeš

u kućici na plaži

SJEĆANJE NA RAJ

zatvori vrata, glasila je preporuka
ali ja ih otvaram širom
i gotovo da bih mogla uskočiti
u taj autobus
kojim se kroz zlatna svjetla ranojesenskog sutona
vozimo prema svojem odredištu:
lakoća me odiže sa sjedala,
moja odjeća je osmijeh
a cesta vodi malo po zemlji malo po nebu
i malo, sasvim malo, po moru –
zrnca svjetlosne prašine
privučena silom našega kretanja
roje se ispred prednjeg stakla
pa i borovi i kuće titraju u istom ritmu –
cilj će nas iznevjeriti
neoprezno ćemo udahnuti
neko zrno svjetlosnog praha
pa će zujati u nama
pokušavajući nas usporiti
i bit će mnogo posla –
ali autobus čeka
prima nas zajedno sa zvijezdama
odvozi u istoj sigurnosti
u nepoznato

BURE ZA KIŠNICU

važne riječi i nevažne
sve u istom buretu za kišnicu,
utopljene poput onih daždevnjaka
zbog kojih se u našem dvorištu
otvarao nekakav dubok vrtlog
ali ipak ne dovoljno proziran
da bi se moglo vidjeti što je na dnu –
gledam u vodu i vidim tramvaje
(i odraz plavog cvijeta u kosi)
šareni suncobran nekog drugog ljeta,
grad uvijek isti u svojoj stalnoj mijeni,
svijet bez težine –
gledaš na krivu stranu, opominje me glas
kamo da gledam, kad živim pokraj bureta
a kiša ne prestaje padati

ZDRAVI I LIJEPI

ujutro otvaram svoje spremište
nasumce izvlačim jednu neostvarivu želju
jednu izrečenu rečenicu
i jedan mali san
kao začim dodajem neku beznačajnu podudarnost
i od svega toga mućkam
energetski napitak za dan
i zašto bih se bojala vremena?
sutra ću opet naći tri takve stvari
a napitak će biti jednako slatkast
i dovoljno hranjiv za aktivan život
do večeri

TO

oblik mu se mijenja: na trenutak je trava koju povija nečiji dah, na trenutak barka koja se ritmično ljulja na valovima, zatim sićušna kamena kuća –
evo ti bodež, govori kraljica noći, vrijeme je da ga probodeš
prihvaćam bez razmišljanja, bodem, vežem utege, dozivam potop –
to se rasteže, smotava u spiralu, pretvara u najljepši zalazak sunca –
okrećem bodež na drugu stranu, pokušavam naći pupčanu vrpцу kojom smo vezani –
kraljica noći još uvijek pjeva svoju tešku zapovijed, zar se nit skriva u njezinom glasu?
okrenut ću oštricu protiv nje
ali ona se uzdiže uvis, rasprskava u stotine blistavih iskara –
i sama pokušavam tako skočiti
a to mi se smije, prstom iz kojega teče crvena boja ocrtava prazninu

SPOMENIK I MIŠICA

pogledaj tko sam, rekao je, a fotografije su zablještale sa svih strana –
sitna i sporedna, siva mišica, sa svojim riječima:
skuhat ću ti klin-čorbu, to sigurno ne znaš
on zvizne i ljudi dotrče
ona zvizne i počne padati kiša
evo vidiš, kiša pada, od svega na svijetu imam samo tri točkice
tri točkice znače nedovršenost, rekao je i namrštio se
mahnuo bi žezlom da ga ima i podboo konja, ali nije on takav spomenik
ima buduću ulicu u predgrađu, blijede ljude u jutarnjoj gužvi
– to misliš da ti treba?
skočila mu je u džep, popela se do ovratnika, izvukla je marker –
odakle, zaboga?
i nacrtala tri točkice kao svoj znak
doći ću opet, i opet, i opet, rekla je
i bacila se u ekran

SVE ŠTO NIJE TU

kuharica s kuhačom od vjetra
izvlači talog s dna,
miješa ga s juhom od sutra,
postavlja stabla i stolove
izvlači nemoguće izjave
uredno ih prepisuje u bilježnicu –
ne uspijevam je otvoriti,
provjeriti,
pročitati ono što nisam uspjela čuti
pa čvrsto zatvaram oči
trudim se vidjeti sve što nije tu –

NOKTURNO

u kazalištu sjena vlada savršen sklad
plesnim pokretom likovi oponašaju marionete
i elegantno se mimoilaze –
možeš učiti pravila o kretanju gledajući ih:
spretni koraci,
nagla skretanja,
elastično sjedanje na pod
čovjek pred ulazom nabraja:
imao sam, imao sam, imao sam
u kazalištu sjena je bolje:
nitko ne govori ništa
samo boje vrište
izbačene s pozornice

NEMOGUĆNOST OSTVARENJA

propadajući između kontinenata i oceana koji se razmiču
dozivam
hej!
zar mi se nećeš pridružiti u slobodnom padu?
ali i misli se razmiču
kao kapi kiše mijenjaju oblik
prema brzini vjetra
pljas! padaju po ekranima
i već sasvim besmislenim popisima dužnosti –
ova kuća ne miriše dobro, možda bi je trebalo potopiti na dno?
opet pretjerano, daleko je dno!
potopiti koliko ide
pa neka se rastopi ono što se mora rastopiti
ali pogledaj samo taj prošupljeni kotao iz kojega stvari bježe
pa danima tražiš i ne nalaziš
ništa osim onoga čega nema –
izvrće se bodljikava koža vremena i opet isto:
ples i mimoilaženje
lik što ga je okretač kotača poslao s naslovom –

I S GODINOM JE TAKO, NE PRIMIJETIŠ NAJSVJETLIJI DAN

kad pokušavaš obnoviti svoju noćnu kuću
otkrivaš da su bezbrojni mali potoci
prošarali temelje
i voda već odnosi kamenčić iz sna
ah, kakva šteta, govoriš okrećući se za mjesecom
pa umjesto kuće na trenutak podižeš cijelu ulicu:
doba je karnevala
i likovi pod maskama dostojanstveno žure
pogledavajući se iskosa
neki imaju u rukavima skrivene
najtanje skrletne tkanine
i kad bi ih raširili
mogli bi njima umotati cijeli grad –
no oni ih ne izvlače iz rukava
prolaze vježbajući beznačajne osmjehe
a djevojčica koja hoda okolo s bilježnicom
uporno traži svečanost i ponavlja:
ovaj grad bez skrletnog pokrova
nije vrijedan nikakvog spomena...

ZA TALJENJE DUGMADI

po sajmovima?
previše puta loše prepričanim tuđim doživljajima?
prekratkim izlascima, ponoćnim večerama?
bacaš u kotao pa neka se samo odvaja:
i ružičasti dnevnik rada
i pismo koje pogađa i ne pogađa
kao hirovita strijela
umjesto u srcu
na dlanu se pretvara
u šalicu slabog čaja -
odnekud, sa sjevernog brda, spušta se čovjek
sa žlicom za taljenje -
stani, uzvikujem u html kodu, da se nisi usudio
prilaziti mojoj kući -
nemaš cvijeća, odgovara činjenično,
nemaš nijedan novi cvijet

Sanja Lovrenčić

Rođena 1961. u Kninu. Književnica i prevoditeljica. Poezija joj je objavljivana i u domaćoj i stranoj periodici te prevođena na njemački, poljski, ruski i slovenski. Objavila je šest pjesničkih zbirki, a za knjigu *Rijeka sigurno voli poplavu* dobila je nagradu Kiklop za najbolju pjesničku zbirku 2007. godine.

Autorica je više proznih knjiga: zbirki kratkih priča *Wien Fantastic*, *Portret kuće* i *Zlatna riba i istočni Ariel*; romana *Kolhida*, *Klizalište*, *Dvostruki dnevnik žene sa zmajem*, *U potrazi za Ivanom* (nagrada Gjalski 2007.), *Martinove strune* (objavljen 2008. na hrvatskom i na njemačkom; Literaturpreiss SMSK) i *Ardura*. Autorica je i fantastične trilogije *Zmije Nikonimora*.

Piše i za djecu te je za knjigu *Četiri strašna Fufoždera i jedan mali Fufić* dobila nagradu Grigor Vitez 2001. Kao dramska autorica dobila je 1997. nagradu ASSITEJ-a za najbolji kazališni tekst za mlade za *Bajku o Sigismundi i Krpimiru*. Za djecu je priredila i nekoliko knjiga i slikovnica prema motivima iz svjetske i domaće folklorne baštine: za *Hrvatske bajke* dobila je nagradu Kiklop 2009. godine, a za *Noinu mačku i druge igrokaze* nagradu Grigor Vitez 2010.

U programima Hrvatskog radija izveden je niz njezinih radio-dramskih tekstova, među kojima su neki izvođeni i izvan Hrvatske (na njemačkom, mađarskom, slovačkom i estonskom). Kao samostalni dokumentarist snimila je i režirala šest dokumentarnih radio-drama. Tripud je sudjelovala u radu međunarodnog žirija festivala Prix Europa u Berlinu. Kao suradnica III. programa Hrvatskog radija izabrala, prevela i priredila niz tekstova s područja svjetske književnosti. Od listopada 2012. do svibnja 2013. vodila emisiju o knjigama na II. programu Hrvatskog radija.

Bavi se i prevođenjem književnih tekstova s engleskog, francuskog i njemačkog jezika. Za prijevod knjige C. S. Lewisa *Konj i njegov dječak* uvrštena je 2004. na Časnu listu IBBY-a. Za prijevod zbirke kratkih priča *Kuća duhova* Virginije Woolf dobila nagradu Kiklop 2012.

Sanja Lovrenčić suvlasnica je i glavna urednica naklade Mala zvona.

Biblioteka Online

knjiga 56

Sanja Lovrenčić

RIJEKA SIGURNO VOLI POPLAVU

© 2009 Sanja Lovrenčić

© za elektroničko izdanje: Društvo za promicanje književnosti
na novim medijima, 2009, 2015, 2016

Izdavač

Društvo za promicanje književnosti
na novim medijima, Zagreb

Za izdavača

Aleksandra David

Urednici

Krešimir Pintarić
Dario Grgić

Fotografija

© Domagoj Lozina

ISBN 978-953-6924-94-3 (HTML)

ISBN 978-953-345-330-9 (EPUB bez DRM)

ISBN 978-953-345-331-6 (PDF)

ISBN 978-953-345-332-3 (MOBI)

Prvo izdanje

Autorska kuća, Zagreb, 2006.

Knjiga je objavljena uz financijsku potporu

Grada Zagreba i Ministarstva kulture Republike Hrvatske.

